

Ma olin leebelt öeldes üllatunud, kui kuulsin esimest korda, et mind kutsuti sellisest konkursist osa võtma. Mõte, et mina, kes teab muusikast vaid nii palju, kui talle koolis on õpetatud, keegi, kes teab kristlusest ja sellega seotust sama palju, kui iga teine jõmm, läheks ühel oma vaheaja õhtupoolikul kontserdile ning sellest pärast essee kirjutaks, see tundus algselt peaaegu jabur. Kuid nii mitte minalik, kui see ka pole, võtsin ma sellest võimalusest kinni. Ma läksin sellel õhtupoolikul linna ning ma läksin kuulasin kontserti. Nüüd kirjutan sellest.

Nagu eelnevalt mainitud, pole ma kõige paremini kursis igasuguste tehniliste muusikaterminitega ega ka religiooniga, seega kirjutan siin eelkõige oma arvamusest, tunnetest ja mõtetest, mis mulle sellega seoses pähe tekkisid.

Enne kohalejõudmist oli kerge närv sees. Kummaline, sest ega mina ju ei esine? Siiski, mis siis saab, kui mul ei tulegi mõnda head, silmapaistvat ideed, millest see essee kirjutada? Siis oleks küll jama käes. Kuid kui ma saali sisse astusin, oli kohe aru saada, et siit tuleb midagi, mida ma varem kogenud pole. Midagi uut ja huvitavat, midagi millest mõtteid jagub. Alates kontserdisaalist, mis oli vägagi omanäoline. See oli puidust, hubane, sooja valgustuse ja modernse disainiga. Ma istusin oma kohale, ootasin ja tuled läksid hämaraks. Saalis valitses vaikus. Viisakas vaikus...

Siis ilmuski rõdule koor, nad esitasid selle niinimetatud sissejuhatava teose, loomulikult oli ka see ilus, aga võrreldes selle järgmisega. Noh... pole see mul enam nii hästi meeles. Igatahes peale seda kadusid nad rõdult ja jällegi oli vaikne. Nagu oleks meile jäetud minut või kaks, et oma mõtteid koguda ja järgneavaks valmis olla.

Saali sisenesisid orkester, koor ja dirigent. "Stabat Mater" algas vaikselt, rahulikult, natuke isegi kõhedalt. Ma pole vist veel maininud, et kuigi ma ise ühtegi instrumenti ei mängi, siis vaadata teisi mängimas on minu arvates väga huvitav. Eriti tol hetkel, kus muusika kõlas nii täpselt ja viimistletult, kus orkester aina mängis ja nende helitugevus ning tempo aina kasvas.

Kui lõpuks liitus selle pillimänguga koor, siis need judinad, mis minust läbi läksid olid tugevad ja kohe kindlasti meelde jäävad. Mul pole piisavalt häid sõnu nende kirjeldamiseks, aga sellest hetkest mõistsin ma, et see, mida järgmised tund aega kuulama hakkam tuleb võimas. Ma pole varem käinud sellisel kontserdil ja ükstepuha, millist muusikat ma enne oma lemmikuks ja parimaks pidasin, siis realistlikult ei tasu neid sellega isegi võrrelda. Lihtsalt ettekujutus, et on olemas inimesi, kes on oma oskustes nii-nii head, on hämmastav. Nad on pühendanud sellele tohutut aega, kujuta siis veel ette, et kunagi olid nad algajad ja kogu see oskus on harjutamise läbi välja teenitud. Muusika voolas mu pähe igast küljest, kuigi paistis, et see peaks kõlama eestpoolt, kontserdisaal tegi oma tööd sama hästi, kui need inimesed seal laval. Ma istusin seal, pea tühi ning lihtsalt jälgisin, kuidas poognad kõik koos sünkroonis oma pillidest neid sujuvaid helisid välja võlusid. Ma oleksingi võinud sinna istuma jääda, lihtsalt kuulama ja vaatama.

Mulle soovitati kaasa võtta märkmepaber ja pastakas ning jälgida kavas olevaid "Stabat Mater" sõnu... Paberile mul midagi asjaliku lõpuks kirja ei tulnudki ja sõnade jälgimine ununes kähku. Ma ei tahtnud selles

hetkes oma tähelepanu isegi sekundiks mujale suunata, korra ma proovisin midagi kirja saada, aga justkui oleksin ma teinud tohutu vea, kostus orkestrist paugulaadne vali noot, öeldes mulle, et ma tulin siia muusika jaoks ja kirjutamine võib oodata, seega suunasingi ma oma pilgu otsemaid tagasi koorile ning peale seda leppisin ma tõega, et selle kirjatüki saan ma kirjutatud ka ilma märkmeteta, et parem ongi pärast kirjutada mälu põhjal kontserdist tervikuna, kui märkmete põhjal igast osast eraldi.

Ka dirigendist pole ma veel jõudnud kirjutada, aga just nagu keelpille mängimas, oli ka teda äge jälgida. Kõik need viiped, märked ja liigutused, millega ta orkestrile aimu andis, olid minu harimatule meelele puhas segadus, kuid esinejatele see töötas. Kogu kontserdi vältel rääkis ta nendega selles dirigeerimiskeeles, mina arutult jõllitamas.

Ma olin hämmingus, kui see kõik ühtäkki otsa sai, just selle tõttu, et see kestis ainult tunni. Mul oli tunne, nagu oleksin seal istunud palju kauem, seda just heas mõttes, sest kuidagi oldi suudetud nii palju head nii lühikese aja sisse mahutada. Kontserdi lõpus aplausi jagus. Tervel ruumil, publikul ja esinejatel, paistis olevat hea tuju sellest muusikaelamusest, olgu see siis uhkus, vaimustus või üleüldine nauding. Ma ei kiirustanud sealt saalist välja ega muretsenud selle üle, et jään garderoobis järjekorra tagaotsa, et jään paari minuti pärast bussist maha. Ju mul oli siis, just nagu teistel, äsja kõlanud muusikast nii hea meel, et ükski neist tüütustest ei oleks suutnud seda rikkuda.

Sellised kogemused on head, kus sa pead toime tulema, nägema või kuulma midagi täiesti uut, sest kuidas muidu teaksin ma, mis mulle meeldib või mida ma oskan ning kust mujalt saaksin ma sellist julgust, et haarata kinni igasugustest tulevastest võimalustest. Alguses tundus jah see kõik uskumatu ja jabur, selline muusika ei käinud üldse minuga kokku, aga näe, mul pole muud kui kiituseid selle kõige kohta. Isegi kui pealtnäha paistab miski nagu mitte sinu teema, siis selles ei saa kuidagi kindel olla enne kui sa seda kogenud pole. Ja see lause käib vist absoluutselt kõige kohta.

Nii et lõpuks olengi jõudnud järelduseni, et pole vahet, kas ma tean muusikast või usust piisavalt, kas ma kuulan üldse vabal ajal sedasorti muusikat, kas ma oskan ladina keelt või mida iganes muud, muusika on kunst ja seda ma saan nautida ka ilma nende oskusteta. See kehtib ka muudele asjadele. Mina või minu vastand, meile mõlemale võib meeldida see või teine. Tõeliselt heast, andekast kunstist või muusikast saab olla võlutud iga üks, olenemata varasematest teadmistest.

Merliis Veersalu, 16a  
Juhendaja: Kristin Pintson  
Tallinna Tõnismäe Riigigümnaasium  
kirjutatud 19. ja 26. aprill 2025